

Schokland 10 Sept '41

Het wegzinkende verleden!

Vaag is de toekomst en ver-
vagend het verleden, alles wat heen-
bloeit en leeft zal eenmaal wegzin-
ken in het grijzende verleden.

Zoals de toekomst van niette reeds
weggevoerd is in de eindelose stroom
der opeenvolging, zo zal ook het he-
den van nu, ons leven met al haar
wel en wee eenmaal voorbijgegaan
zijn, langzaam en ongemerkt, gelijk het
licht der sterren bij het opkomen
der zon verdwijnt.

Nieuwe gestalten zullen opstaan
en vragend terugblikken naar wat,
wat geweest is, zoals nu wij doen,
ook menigmaal vergeefs.

Veel dingen zijn aan het eenig
wijgend verleden ontrukt, door middel
van naald, pen, beitel of penseel;
nooit kunnen we evenwel zeggen

"nu is er genoeg geschreven getekend en
 geschilderd" want is menschen geest
 blijft werken, en blijft belang stellen
 in is geen geweest is en zijn zal.

En daarom zij het dan ook wonder
 die pen van een talentvolle geest, aarde
 len we niet een poging te wagen, een
 schets te geven van een familie leven
 wier geschiedenis op de vleugelen der
 traditie is voortgedragen tot in vijf
 geslachten.

De geschiedenis welke wij op voeg
 hebben is heroemd noch berucht, maar
 juist door haar grote eenvoud zo aan
 trekkelijk; want wie heeft nooit gele-
 ren van Smits en Schokland als de
 kalme rust en eenvoud delft?

Er is geen blad in ons land waar
 de naam Smits en Schokland niet sa-
 mengevoegd werd als bij elkaar beho-
 rend.

Wat een drukke en ellende kan
 een rook kerk ook op de wereld

veroorzaken, die Pier tegen zijn vrouw Elizabeth Yper; ik wou dat ik die geweldenaar maar eens onderdak moest verschaffen, dan zou ik hem wel leren ik heb nog ruimte genoeg ondanks de slechteheid der wereld, Eerst alles overhoop slaan, verbranden, weg halen of afbreken was hem niet goed dunkt en nu mijn naam ook nog veranderen maar dat het nog eens een einde nemen.

Zoo zal Pier Henaricks wellicht gesproken hebben, de altijd rustige en kalme gevangenvaarder van de strafgevangenis te Leeuwarden, toen hij is bevel gegeven onder zijn vogen kreeg dat ieder een vaste naam moest kiezen voor eens en altijd vast.

Hoe het ook zij, voordat Napoleon naar St. Helena ging, heeft de Friesche gevangenvaarder Pier Henaricks de naam "Smix" verkoren als familienaam voor hem en zijn nageslacht, en die naam zou jaren later ook verbonden

worden men een eiland, niet St. Helena,
maar trouw het welken genoemd wordt
is Hollandsche St. Helena n.l. Schokland.

In voortliggen gezegd: deze vergelijking
is steeds door de familie Smit (en welk)
met veronwaardigen van de land gevezen;
wie die vergelijking maakt, kent Schokland
niet zoo min als St. Helena.

Dat de groten veldheer-keizer overi-
gens nog al soepel was, wat betreft
het aannemen van namen blijkt insur-
schen wel uit het feit dat de enige
broer van Pier Hendrik's 2. niet "Smit"
maar "Posthuma" als familienaam aan-
nam. Of wij die naam letterlijk
of mogen nemen, zou daaruit blijken
dat de broer van Pier de jongste was
want Posthuma betekent eigenlijk: "na
de dood mijns vaders geboren"; of
dat zo geweest is, is niet bekend.

Veel is er vrouwen niet bekend
van de stamvader van de familie Smit
Ofs. ambtenaar, leefde hij met zijn vrouw
Elizabeth Yper Leel rustig te midden

van dieven moordenaars struikrovers en
 ander geboefte dat door den sterken arm
 der gerechtigheid aan de samenleving ont-
 rekt was. Een rustige en vaste posi-
 tie dat was het ideaal van Pier, en
 van de meeste zijner nakomelingen na
 hem. Dit niets is gebleken dat hij enig
 belang stelde in godsdiens staatsinrich-
 ting kunst en cultuur. Van zijn vrouw
 Elizabeth is echter bekend dat zij een
 vrouwe dochter der moederkerk was,
 haar loof stelde en troost verwachte
 van de heilige Maria de gezegende
 moeder Godes. Alhoewel zij haar ver-
 knooftheid aan Roomsche Katholieke kerk
 kunnen verloochenen, al is haar na-
 kroost dan ook afvallig geworden, om
 zich te scharen onder de "nye leer"
 van een grooten Calvijn.

Tijdens de restauratie van het door
 den oorlog ontaurichte Europa, werd
 uit het huwelijk van Pier en Eliza-
 beth hun eenig~~de~~ kind geboren

en wel op den 30 Sept 1832. Zijn ^{naam} was: Hendrik Smit.

Dit kind dat door den vader opgevoed werd tot een waardig ambtenaar en door de moeder tot een zoon der "Nederkerk" zou jaren later de bestuurer worden van het eilandje Schokland. Maar voordat het roover was, zou er nog heel wat water door het "gat van Ens" stromen, nog heel wat maarschappelijk uitwaagfel de leeuwarden gevangenis in en uit gaan, en heel wat leed en wreedte over het loof van Hendrik gaan.

Want hier gekrouns aan zijn isiaal dat een rijk- of gemeente betrekking de eenig goede positie was, heeft zijn zoon er toe over gehaald dienst te nemen in het leger van Koning Willem II.

Alles begon Hendrik Smit op 1 Jan. 1840 den maarschappelijken ladder te beklimmen. Als soldaat van der Koning's armee bij het 8^e regiment infanterie

Verkennde hij voor den tijd van 6 jaar, aan het eind daarvan heeft hij nog 6 jaar bijgeverkend, is geen blijk uit het officiële paspoort dat aan hem is uitgereikt in 1852 bij het verlaten van zijn krijgersloopbaan.

Het soldatenleven van Hendrik is kalm verlopen, hoewel het een goed soldaat was, want bij het verlaten van den dienst is hem de bronzen medaille uitgereikt, en in de oorkonde lezen we:

„aan. Smit (Hendrik)
 „Korporaal bij het 3^e regiment Infanterie
 „als belooning van wege Zijne Majesteit,
 „voor de wijze waarop hij, gedurende den
 „tijd van twaalf jaren, bij het Neder-
 „landsch Leger heeft gediend, dat aan-
 „maediging om het ingerlagen voetspoor
 „te blijven volgen, en anderen door ge-
 „drag en voorbeeld tot dat gevoel van
 „eer en ijver voor 's Konings dienst op te-
 „wekken, hetwelk de geringheden van
 „dapperheid en manmoedigheid in den
 „Krijgsman verhoogt; zulken rooiaardig

„berieft, dit bijzonder eereveken van Getrouw-
„heid aan den Koning en aan zijne verplig-
„tingen, hem aan nog tot sieraad verstreken,
„wanneer hij bij dezelve de laurier voor
„Moed en Beleid zal kunnen voegen enz.

Gegeven te s. Hage

den 15te Sept 1852

Rummen

Daarom is er nog van Henarick
bekend dat hij meester op alle wapenen
was, wat hem in zijn latere leven nog
een goet is gekomen.

Het leerske wat we nu van
hem horen, na zijn vertrek uit Leeu-
warden is, dat hij in de stad Hoorn
in garnizoen lag en dat Amor hem
alle krijgerskunst en list en spijt
zijn militair paspoort bezorgde.

In deze getrouwe aan het gevelgel-
de woord dat de weg tot het hart van
de man, gaar via de maag kunnen we
zeggen dat Henarick kennis kreeg aan
Jannetje Smack de welke dienstmaagd

was een kuise van den heer Stokkebrood
in miens keuken zij het netje der aar-
de omwerkte tot bruikbaar voedsel;

Wellicht moeden we op die plaats, de
nadere kennismaking van Hendrik met Jan-
netje zoeken. Het is ook geheel mogelijk
zijn, dat staat vast dat de kennismaking
ingroeide tot een heere vriendschap.
waarin het bleek dat Jannetje de meest
invloeyende positie vertoonde